

Veogjelet-Hindsæterkampen

***

Referansedata

Fylke: Oppland
Kommune: Vågå
Kartblad: 1618 II
H.o.h.: moh
Areal: 4980 daa

Prosjektilhørighet: Frivilligvern 2009
Inventør: THH, REH
Dato feltreg.: 08.09.2005, 28-09-2009-29/09/2009
Vegetasjonsone: Nordboreal
Vegetasjonseksjon: C1-Svakt kontinental

Sammendrag

Området ligger i Sjudalen ca 10 km sørvest for Randsverk. Det har form av en trekant på ca 4x3x3 km, som fanger opp det meste av skogen i landskapsavsnittet mellom Veogjelet i nord, Hindsæterkampen i sør, snaufjellet i vest, og ned mot riksvei 51 i øst. Mye av arealet består av slake øst-sørøstvendte hellinger, mens Veogjelet og Hindsæterkampen har skarpe topografi. Veogjelet er en markert elvedal (i nedre del bekkekløft med mye bergvegger), mens Hindsæterkampen er et markert landskapselement med bratte øst- til sørøstvendte skråninger.

Tørr furuskog dominerer store arealer. Bærlyngskog er vanligst, men det er også en del lavfuruskog, lokalt (ved Skobekken) også røsslyng-blokkebærskog. Store deler av området har ganske tjukke, og mer eller mindre finkornete løsmasser, og sandfuruskog er vanlig. Særlig i Veogjelet gir variert berggrunn, løsmasser, markfuktighet og topografi gir grunnlag for varierte vegetasjonstyper. Tørr furuskog dominerer likevel store arealer. I tillegg til bærlyngskog og lavfuruskog finnes her også kalkfuruskog, baserik sandfuruskog, fuktigere lågurtfuruskog, samt fuktige rikpartier med kildeframsprung, kildeskog, eiendommelig "rikmyrs-furuskog", høgstaudeskog med løvtrær, og lokalt gråor-heggeskog. I Hindsæterkampen er det også rikere partier, og stedvis lauvskog med osp og selje. Bjørk er vanlig mot fjellet, lokalt (i Veogjelet) også på lavere nivåer.

Skogstruktur og påvirkningsgrad varierer mye. Mye er plukk- og gjennomhogstpåvirket, og har et ordinært, halvgammelt skogbilde. Stedvis er det også gjort nyere skogsdrifter i form av gjennomhogst der storparten av de gamle trær er tatt ut. Likevel er det i hovedsak sluttet, sjiktet furuskog, og det er ganske mye restelementer i form av gamle furulæger. Veogjelet skiller seg ut ved å ha gammel naturskog, med grovdimensjonerte, gamle trær med mye tørrgreiner (kraggfuru), mye død ved i alle nedbrytningsstadier, og god kontinuitet i slike elementer. Lokalt er det urskogspreget. Et smalt belte med gammel naturskog står også øverst i liene sørover mot Hindsæterkampen, mens skogen i selve kampen er en mellomting (mye ferskt og middels nedbrutt død ved). Under brattene i Hindsæterkampen står velutviklet gammel lauvskog med mye osp og noe selje.

Selv om tørr furuskog dominerer, er naturgrunnlaget variert og stedvis rikt, noe som sammen med gammel naturskog gir grunnlag for et variert og rikt artsmangfold. Særlig gjelder dette Veogjelet. Særlig er vedboende sopp og kalk- og sandfuruskogsmykorrhizasopp verdt å framheve. Ganske mange basekrevende rikmyrs- og fjellplanter inngår også. Lavfloraen er mest interessant mht kraggfuru-elementet (skorpelav på grove tørrgreiner), og på gamle lauvtrær og rike bergvegger i Hindsæterkampen (rik og særegen blanding av kontinentale arter og kystarter). Bekkekløftelementet av lav inngår i moderat grad i Veogjelet. Hittil er 21 rødlistearter påvist (1 EN, 5 VU, 15 NT), samt minst 3 kandidatarter til rødliste 2010).

Området er velarrondert og spenner over storparten av variasjonsbredden mht naturforhold og skogtyper under skog-grensa i Sjudalsdistriktet. Det er derfor kanskje det mest varierte vernekandidatområdet i Sjudalen. Her finnes i velutviklet grad gammel naturskog med mye død ved og høy kontinuitet (kanskje den mest urskogsneare furuskogen i Langmorkje/Sjudalen), kraggfuruskog, lauvskog med osp og selje, ulike tørre og fuktige rike skogtyper (kalkfuruskog/olivinfuruskog, sandfuruskog, lågurtfuruskog, "kildeskog", høgstaudeskog, etc), og i mindre grad bekkekløft. Det er særlig grunn til å framheve kombinasjonen av gammel furu-naturskog (inkludert urskogsneare partier) og kalkfuruskog-sandfuruskog, noe som er meget sjeldent. Artsmangfoldet er også variert og rikt. Området oppfyller i stor grad viktige mangler ved skogvernet i Norge. På den annen side har mye av skogen utenfor kjerneområdene ordinære kvaliteter, og det teller negativt at hardt plukk- og gjennomhogd skog, lokalt også nyere gjennomhogd skog, dekker ganske mye areal. Denne har likevel godt restaureringspotensial, det ligger igjen ganske mye restelementer (gamle læger), og det er sandfuruskog. Det er viktig mht egnethet som langsiktig robust økologisk enhet at disse partiene inkluderes (arrondering, økt areal).

Veogjelet - Hindsæterkampen vurderes som nasjonalt verneverdig (***).

Feltarbeid

Området ble undersøkt av Reidar Haugan 8. og 9. september 2005 (hhv. Hindsæterkampen og Veogjelet), og av Tom H. Hofton (BioFokus) 28. og 29. september 2009. I 2005 foregikk feltarbeidet parallelt med MiS-registreringer i almenningen ifbm ny skogtakst.

Feltarbeidsbeskrivelse 2005 (Haugan 2006): Hindsæterkampen: "Området ble undersøkt iløpet av en kort dag. Befaringsruta gikk opp brattlia helt i sør, for så å gå nordover i de sørvendte til østvendte skogdekte brattene under Hindsæterkampen i høydelaget mellom 920 og 960 m høgde. Nedre del av lia ble befart på veg tilbake." Veogjelet: "Nedre deler av Veogjelet på sørsiden av elva ble undersøkt grundig. Befaringsruta gikk langs kanten av brøttet, og ikke nede langs elva, dette for å kunne bevege seg raskere i terrenget, og for å undersøke skogen på innsiden av brøttet. Øvre deler ble inkludert på grunnlag av kartdata, som viser at det er skog oppover langs elva. Dessuten ligger en MiS-figur her. Sørsiden av gjelet er inkludert med grunnlag i observasjoner på avstand. Observasjonsforholdene under befaringen var gode."

I 2009 ble innsatsen første dag lagt til selve Veogjelet. Fra riksveien fulgte jeg skråningen på nordsiden av elva (solsida) på kryss og tvers oppover, til elva ble krysset på omtrent 980 moh. Tilbaketuren gikk på sørsiden, mest oppe på brekket, men med enkelte stikkprøver ned til elva. Værforholdene var ganske gode første del av dagen, men etter hvert kom det inn

noen snøbygger, som gjorde forholdene for artsleiting vanskelige. Sørsiden av elva ble derfor bare overfladisk sjekket. 29.9. ble arealet mellom kjerneområdet i Veogjelet og Hindsæterkampen undersøkt. Befaringsruta gikk nordover litt ovenfor traktorveien som danner østgrense for området, nord til Veogjelet, derfra sørover igjen høyt oppe i lia omtrent til høydepunkt 1054, og derfra ned til riksveien.

Området vurderes som godt undersøkt mht de fleste aktuelle parametre (vegetasjon, skogstruktur, avgrensning), mens artsmangfoldet anses som middels godt undersøkt. Grundigere undersøkelser ville utvilsomt avdekke vesentlig flere funn av interessante arter, særlig av mykorrhizasopp, men også vedboende sopp. Lavfloraen er ganske godt undersøkt.

Utvelgelse og undersøkelsesområde

Lokaliteten inngår i arbeidet med vern av skog på statsallmenning under "frivillig vern"-regimet. Tilbudsområdet omfattet lokalitetene Veogjelet og Hindsæterkampen som de ble avgrenset av Haugan (2006), med tillegg av et mellomliggende areal i øvre deler av den skogdekte lia og indre deler med Veomyrin. Avgrensningsforslag er en del utvidet mot øst i forhold til dette, for å få med større arealer produktiv furuskog lenger ned i høydegradienten.

Tidligere undersøkelser

Området har vært besøkt av botanikere en rekke ganger siden starten av 1900-tallet. Første registrerte besøk (ifølge Artskart 2006) var i 1916, da Even Trætteberg gjorde flere karplantefunn nord for Hindsæter. Seinere har bl.a. Hartwig Johnsen (1924), Borghild Swensen (1948-1955), Johannes Lid (1951), Gunvor Knaben (1951) og Johs Johannesen (1972) vært i området (mest i søndre del; Hindsæter - Hindsæterkampen - Veomyrin). Seinere har bl.a. Anders Breili vært i Veogjelet og funnet en del karplanter og lav (2004, 2006). Nordisk Lichenologisk Forening besøkte Veogjelet ifbm en fagsamling i 1985. De befarte trolig bare den aller nederste delen av gjelet. Mye brukt stedsnavn ifbm belagte funn fra ekskursjonen er "Veomoan", som ligger på nedsiden av riksvei 51, og selv om de fleste funn nok ble gjort på nedsiden av veien besøkte de trolig også litt av skogen på oversiden.

Derimot har vi ikke oversikt over noen publiserte undersøkelser bortsett fra en kort befarings i Veogjelet ved Dag Svalastog (NINA) ifbm undersøkelser av mulige vernekandidater på statsgrunn, beskrevet av Heggland (red.) (2005). Mjøsen Skog-eierforening (2005) registrerte en stor MiS-figur som strekker seg langs hele den skogklede delen av Veogjelet. Det ble ikke registrert MiS-figurer i Hindsæterkampen, dette ble oppsøkt av Reidar Haugen etter tips fra Langmorkje Almanning (Haugan 2006).

Det er ingen naturtypelokaliteter publisert på Naturbase (2009), men en liten B-lokalitet er avgrenset i kulturlandskapet ved Veolie (velhevet, beitet natureng med flere rødlistede karplanter) (kartlagt av Bjørn Harald Larsen (Miljøfaglig Utredning) 13.8.2007.).

Beliggenhet

Området ligger i Sjudalen ca 10 kilometer sørvest for Randsverk, på vestsiden/oversiden av riksvei 51 mellom Hindsætri i sør og Veos elvegjel i nord.

Naturgrunnlag

Topografi

Området utgjør grovskalatopografisk vestkanten av den vide U-dalen til Sjudalen. Terrenget er variert. I nord danner Veo en markert elvedal som faller ned fra høyfjellet i vest. Elva har i nedre del form som ei skarp og stedvis trang og berglendt bekkekløft. Lenger oppe vider dalen seg ut og blir samtidig slakere, men Veo har til dels gravd seg ned i tjukke løsmasseavsetninger og skapt et terrasselandskap. Sør for Veogjelet er det på toppen et åpent platå, som faller slakt ned mot øst med småskalatopografi skapt av tjukke løsmasser (små hauger, forsengkninger og bekkesøkk). Mot sør blir det tiltakende bratt, og selve Hindsæterkampen består av bratte øst- og sørøstvendte hellinger og skrenter. Hindsæterkampen er et landskapselement som trer tydelig fram i Sjudalen.

Geologi

Berggrunns- og løsmasseforholdene er variert. Et bredt belte med gabbro/amfibolitt strekker seg fra nedre del av Veogjelet sørvestover forbi Hindsæterkampen. På oversiden av dette dominerer diorittisk til granittisk gneis. Dette brytes av smale bånd med glimmerskifer, fyllitt og kvartsitt som krysser området i nord-sør-gående retning. Rett sør for Veolie er det i tillegg et felt med olivin. (NGU 2006).

Store deler av de slakere arealene har et mektig overdekke av løsmasser. Mye av dette er nokså finkornet, antakelig mye i form av brelv-/bresjøavsetninger, men delvis også morenemateriale. I de brattere partiene langs Veogjelet og i Hindsæterkampen stikker derimot berggrunnen fram mange steder i form av større og små bergvegger og berglendte partier. I Veogjelet er det på solsida også større, hellende bergsua på solsida. I hellingene under Hindsæterkampen ligger mange store flyttblokker av forskjellige bergarter i furuskogen.

Klima

Regionen har et i skandinavisk sammenheng utpreget kontinentalt og tørt klima. Nærheten til fjellene i Jotunheimen fører til at øvre deler av Sjudalen har et noe fuktigere klima enn lenger inn i regnskyggen, og ligger i overgangen mellom svakt kontinental vegetasjonsseksjon (C1) som dekker selve Gudbrandsdalen, og overgangsseksjonen (OC) (Moen 1998). Den varierte topografien i området skaper et tilsvarende variert lokalklima. Nedre deler av Veogjelet har høy humiditet som følge

av beskyttet topografi og elva. Også den beskyttede østhellinga av Hindsæterkampen har et (i lokal sammenheng) relativt fuktig klima. Storparten av området har imidlertid et relativt tørt preg.

Vegetasjon og treslagsfordeling

Furuskog dominerer det meste av området, men bjørk overtar dominansen over ca 950-970 meter. Bjørkedominerte partier finnes på rikere og fuktigere vegetasjonstyper også lavere nede, spesielt på skyggesida langs Veo (fuktig og kjølig; vanskelige foryngelsesforhold for furu). Andre boreale lauvtrær opptre lokalt, først og fremst i Hindsæterkampen, dels også langs Veos solside.

Bærlyngskog er vanligste vegetasjonstype. Denne dekker store sammenhengende arealer særlig på de flatere partiene mellom Veogjelet og Hindsæterkampen. Bærlyngskogen avløses av lavfuruskog på de tørreste stedene, med de største partiene på løsmasseryggen oppe på brekket på sørsiden av Veo. De mektige løsmasseavsetningene er delvis relativt fin-kornete, noe som gjør at ganske mye av den tørre furuskogen kan karakteriseres som sandfuruskog. Omkring Skobekken blir markfuktigheten noe større, og her kommer det også inn relativt velutviklet røsslyng-blokkebærfuruskog, en skogtype som må sies å være relativt sjelden i Sjudalen.

Veogjelet

Langs Veos kløft, og da særlig på solsida, er det mosaikk mellom ulike tørre og fuktige vegetasjonstyper, betinget av varierende markfuktighet og sigevann (selv om tørr furuskog er klart vanligst). Overgangsformer mellom ordinær bærlyngfuruskog og rikere vegetasjonstyper er her godt utbredt. Bl.a. inngår både "lågurt-bærlyngfuruskog" og baserik, tørrere furuskog som helst kan karakteriseres som en variant av kalkfuruskog (bl.a. ses en rekke basekrevende karplanter i fuktige sig). Antakelig er grunnlaget for denne skogen olivinfeltet, slik at en kanskje kan kalle dette for olivinfuruskog. Stedvis er det også snakk om baserik sandfuruskog, og i de bratteste partiene finnes her og der åpne sandfelt.

Langs sig forekommer høgstaudevegetasjon med arter som kvitbladtistel, skogstorkenebb, rød jonsokblom, teiebær, sølvbunke og enghumleblom. Dvergmispel er observert. En del rike kildeframsprang finnes også, med innslag av bl.a. fjellfrøstjerne, fjelltistel, gulsildre, glattmarikåpe, kvitbladtistel, bjønnbrodd, brudespore, gulstarr, svarttopp og kongsspir. Høgstaude skogen har gjerne innslag av noe selje, andre Salix-arter, spredt hegg, gråor og osp i tillegg til bjørk og furu. Helt lokalt er det snakk om relativt frodig gråor-heggeskog. Felter med bjørkedominert skavgrassskog finnes også, noe som viser høytstående, næringsrikt jordvann i bevegelse. Enkelte steder står en eiendommelig, noe åpen "rikmyrsfuruskog", betinget av næringsrikt/baserikt sigevann, der karplantefloraen har innslag av en rekke rikmyrsarter. Det er også små, åpne rike bakkemyrer. De rikeste vegetasjonstypene preget av kilder og næringsrikt sigevann ble observert sør for Veolie, trolig i sammenheng med olivinfeltet. (Se for øvrig Haugan 2006 side 4-5 for en nærmere beskrivelse av de særegne rike vegetasjonsmosaikkene som er typiske for Sjudalsdistriktet).

Bergskrentene i selve bekkekløfta er til dels tydelig baserike, med arter som rødsildre, gulsildre, snøildre, bergfrue, bjønnbrodd, rynkevier, myrtevier, dvergsnelle, snømure, rauberglav, kalkfiltlav, div Physciaceer.

Hindsæterkampen

Tørr bærlyngskog dominert av furu er vanligst også ved Hindsæterkampen. I de bratte liene under berghamrene i østhellinga er det imidlertid også stedvis velutviklede rike lauvskogsfelt dominert av osp, stedvis også med mye selje. Lågurtvegetasjon er vanlig disse stedene, men det finnes også mye einer og blåbærvegetasjon. I skrentene er det stedvis rik karplanteflora, med mange basekrevende arter (se "Artsmangfold"). Dvergmispel tilhører et noe varmekjært, nordborealt element.

Skogstruktur og påvirkning

Påvirkningsgrad og skogstruktur varierer svært mye. Den eldste skogen står i Veogjelet. I nedre deler av gjelet går grense mot sterkt påvirket skog (inkludert nyere skogsdrifter) stort sett på brøttkanten, der skogen flater ut nordover (samtidig grense for lokaliteten). Enkelte små felt med nyere gjennomhogst er inkludert helt nederst. Selve lisida hele veien innover har mye produktiv, grovdimensjonert, godt sjiktet gammel naturskog. Mye av skogen er kompakt og godt sluttet (særlig på jevne løsmassehellinger), bortsett fra i de bratteste hengene (glisnere og dels opprevet pga små ras), våte sig, skyggesida av kløfta (hvor bjørk en del steder dominerer), og i indre/høyere deler der furu blandes opp og etter hvert erstattes av bjørk. Det meste av skogen er plukkhogd i tidligere tider, men i relativt beskjedne grad, slik at andelen gamle, grove trær og død ved er høy. Det er læger av furu i alle nedbrytningsstadier. Stedvis er skogen ustabil og utsatt for utglidninger og små ras, noe som bidrar til å generere død ved. Påvirkningsgraden er størst i nedre deler (mot riksveien) (relativt gamle trær av moderate dimensjoner, lite kragg, men en del død ved), mens den eldste skogen står omtrent fra Veolie og oppover. Her er det usædvanlig gammel furuskog, endel har urskogspreg med meget kraftige dimensjoner og store mengder grove læger i alle nedbrytningsstadier. Mengden furukragg er relativt stor i øvre deler, men også nedover langs hele brattlia og oppe på kanten er det en del slike trær. Mange av disse trærne er grove og har mye grove døde greiner.

Også på sørsida av Veogjelet er skogen gjennomgående gammel, med en del kragg og temmelig mye læger i de fleste nedbrytningsstadier. Øverst er det også her til dels urskogsnære forhold, men for det meste er det snakk om plukkhogst-påvirket naturskog der de eldste aldersklassene av levende trær mangler.

Sør for Veolie er det en del bjørkeskog. Denne skogen er preget av setring, og mye er kommet opp som tette kratt etter at beitet opphørte (inngjerdet rundt setra). Noe av skogen har svakt hagemarkspreg her, med blanding av grov osp, bjørk og furu.

Videre sørover fra Veogjelet er skogen gjennomgående betydelig mer påvirket av skogbruk både i eldre og nyere tid. Påvirket skog (nyere gjennomhogst) preger lisida nesten helt opp til bjørkebeltet, men et smalt belte helt øverst er gammel

naturskog. Her er tettheten av gammel furukrugg og dødved stedvis ganske god. Dette beltet binder sammen den gamle skogen i Veogjelet og Hindsæterkampen. Vanlig på store arealer opp til dette beltet er en middelaldrende til halvgammel skog dominert av trær i god vekst med spisse kroner (antakelig med alder på herskende generasjon rundt 150 år). Det er også mye skog som har blitt gjennomhogd i nyere tid (mest i form av lukket gjennomhogst, men også med noen småfelt frøtrestilling). Hogsten ligger for det meste noen tiår tilbake i tid, men det er også partier med nyere hogstingrep (kanskje 10-15 år siden). De nyeste hogstene er gjort i høyreliggende deler. Til tross for disse inngrepene har tilnærmet hele området likevel preg av mer eller mindre godt sluttet, produktiv skog, ofte med god sjiktning og aldersspredning, og rikelig naturlig foryngelse (men det er også partier mer rettstammet, tilnærmet ensjiktet skog). På store arealer (særlig i nordre del, mot Veogjelet) er det også mye furulæger på bakken, både gamle "urskogselementer" som har opphav i tiden før gjennomhogstene (da dette var gammel naturskog), og hogstavfall etter gjennomhogstene (bult, topp, grove greiner). Lenger sørover er skogen gjennomgående fattig på død ved.

Liene under Hindsæterkampen har tilsvarende furuskog, delvis middelaldrende blødningspreget skog (bl.a. mot riksveien helt i sør), dels sterkere påvirket av nyere hogster. Selve brattkanten er lite påvirket av skogsdrift i nyere tid, men som følge av tidligere plukkhogster er den ikke spesielt gammel. En og annen stor krugg står innimellom, og i deler av skogen nordover i øvre del av lia er det bra sjiktning. I partier er det til dels svært mye vindfall i midlere og nyere nedbrytningsstadier pga at skogen har vært vindutsatt. En del gadd finnes også.

Lauvsuksesjoner opptrer flere steder. Den rikeste suksesjonen ligger under en relativt høy bergvegg på en hylle i den sørøstvendte brattkanten av Hindsæterkampen, ved ca 950 meters høyde. Den er dominert av osp og selje, og det forekommer godt med gamle, mosedekte lauvtrær. Trolig har dette partiet vært svært utilgjengelig for utfall i lang tid, og det forekommer også noe død ved av osp. To andre store, fattigere ospesuksesjoner ligger lenger nordover i samme høgdelag. Her er selje sjeldent. Typisk for disse to suksesjonene er at de virker mer påvirket av hogst, da det forekommer lite død ved. Ospetrærne i disse suksesjonene er relativt likaldret, med noen få større "mortrær" innimellom.

Kjerneområder

I det følgende listes informasjon om de avgrensede kjernelokalitetene i området Veogjelet-Hindsæterkampen. Nummereringen referer til inntegninger vist på kartet.

1 Veogjelet

Naturtype: Gammel barskog - Gammel furuskog
BMVERDI: A

Hoh: 860-980 moh

Undersøkt av Tom H. Hofton 28.9.2009., og Reidar Haugan 9.9.2005, begge ifbm "frivillig vern".

Lokaliteten består av Veos elvedal over en strekning på ca 2-2,5 km ovenfor riksvei 51. Veo danner her en markert elvedal, som i øvre del er relativt slak, mens nedre del er trang bekkeløft med mye berg. Tørr furuskog dominerer. Mye er bærlyngskog, men det er også en del lavfuruskog. På solsida er det mye rikt (pga rike bergarter, bl.a. olivin). I brattskrenter står her grunnlendt furuskog (tilnærmet kalkfuruskog), det er baserik sandfuruskog, på fuktigere mark lågurfuruskog. Kildeframspring og næringsrikt sigevann gir en del steder opphav til rik høgstaudevegetasjon, kildeskog og en underlig "rikmyrs-furuskog". Fuktige steder finnes en del løvtrær, helt lokalt også små flekker med gråor-heggeskog. På skyggesida og i bunnen av kløfta dominerer stedvis bjørk.

Furuskogen er for det meste gammel naturskog. Mye er godt sluttet, mer eller mindre virkesrik skog, men det er også mer opprevet skog i bratte partier. Grove (opptil 1 meter diameter) og gamle trær med mye tørrgreiner er vanlig, og det er mye død ved av furu i ulike nedbrytningsfaser. Stedvis bidrar små ras til å generere død ved. Tettheten av slike elementer er størst i midtre og indre deler, men det er mye død ved i hele kløfta. Noen steder er skogen uvanlig lite påvirket, og innenfor Veolie er det urskogsneare partier.

Artsmangfoldet er variert og rikt. Mange naturskogsarter av vedboende sopp finnes på furu, både karakterarter som flekkhvittkjuke *Antrodia albobrunnea*, furuplett *Chaetoderma luna* og taigapiggskinn *Odonticum romellii*, mer kravfulle arter som laterittkjuke *Postia lateritia* og langkjuke *Gloeophyllum protractum*, og det inngår også "urskogsarter" som taigahvitkjuke *Antrodia infirma*. Også mykorrhizasoppfungaen er rik, med typiske arter for rik (kalk)furuskog som glattstorpigg *Sarcodon leucopus*, furufåresopp *Albatrellus subrubescens*, og arter typiske for gammel sandfuruskog som taigabrunpigg *Hydnellum gracilipes* og huldresølvpigg *Phellodon secretus*. På furukrugg er det en ganske rik lavflora av skorpelav, karakterisert av furusotbeger *Cyphelium pinicola*. I nedre er det også innslag av bergvegg-lav typiske for bekkeløftmiljø, som langt trolskjegg *Bryoria tenuis* og olivenfyllav *Fuscopannaria mediterranea*. Karplantefloraen er også ganske rik, med mange basekrevende arter, både i fuktige sig og i bergskrenter (men uten at spesielle/sjeldne arter er påvist). Minst 17 rødlistearter (ifølge 2006-rødlista) er hittil kjent.

Veogjelet er et variert område med store kvaliteter knyttet til gammel furuskog med gamle trær og død ved, rik furuskog med kalkfuruskogstrekk, i mindre grad også bekkeløft med stabilt fuktig lokalklima. Deler av furuskogen er noe av den minst påvirkete som er kjent i Sjudalen, arts mangfoldet er også av det rikeste og mest varierte som er kjent i distriktet. Området er klart svært viktig (A).

2 Hindsæterkampen

Naturtype: Gammel lauvskog - Gamelt ospesholt
BMVERDI: A

Hoh: 900-990 moh

Undersøkt av Reidar Haugan ifbm mulig "frivillig vern" 8.9.2005. Beskrivelse justert og supplert av Tom H. Hofton des. 2009.

Lokaliteten ligger i østskråningen av Hindsæterkampen, og består av ei bratt til stupbratt sørøst- til østvendt li. Bjørkeskog i de høyeste områdene. Eldre, noe påvirket furuskog med partier med gamle furukrugg. Mye død ved i partier, både som gadd og læger. Svak kontinuitet i død furu, med mest død ved i midlere og yngre nedbrytningsfaser. Lauvsuksesjoner dominert av osp og selje som inneholder en rik lavflora, med til dels sjeldne arter med hovedsakelig kystutbredelse i blanding med kontinentale arter. Godt utviklet Lobarion-samfunn på mosedekte bergvegger og gamle lauvtrær, spesielt på osp og selje. Mest interessante lavararter: elfenbenslav *Heterodermia speciosa*, sølvnever *Lobaria amplissima*, brundogglav *Physconia detersa*. Også rike skrenter med mange basekrevende og uvanlige fjellplanter. Flere MiS-figurer registrert i 2005, fordelt på rikkarkstrær og forekomst av rødlistearter. De største verdiene er knyttet til de gamle lauvskogsfeltene, med rik lavflora. Verdien settes til A (svært viktig).

Artsmangfold

Selv om tørr furuskog dominerer, er både naturforhold og vegetasjon relativt variert, og berggrunnen rik. Samtidig er skogen gammel og lokalt urskogsner. Dette gir grunnlag for et variert og rikt arts mangfold. Kombinasjonen av variert naturgrunnlag, rik berggrunn og lokalt urskogsner skog gjør at Veogjelet-Hindsæterkampen har et arts mangfold som kanskje er mer variert, og dessuten med sjeldne arter innen flere ulike taksonomiske og økologiske artsgrupper, enn kanskje noe annet område i Sjodalen/Langmorkje.

Vedboende sopp

Furuskogen i selve Veogjelet har både store mengder død ved og god kontinuitet i død ved, og arts mangfoldet av vedboende sopp er rikt. Karakterarter for gammel furuskog (som furuplett *Chaetoderma luna*, flekkhvitkjuke *Antrodia albobrunnea*, og taigapiggskinn *Odontium romellii*) opptrer her ganske hyppig på lægrene, og i tillegg finnes sjeldne og kravfulle arter som langkjuke *Gloeophyllum protractum* og laterittkjuke *Postia lateritia*. Den meget sjeldne "urskogsarten" taigahvitkjuke *Antrodia infirma* ble også funnet, en art som bare er kjent fra de mest urørte furuskogsområdene i Norge. Også lavarten furuskjell *Cladonia parasitica* er knyttet til furuskog med god kontinuitet i gamle furulæger. Av mer eller mindre vanlige sopparter på furulæger ble det sett bl.a. blygkjuke *Oligoporus sericeomollis*, smuldrekjuke *O. rennyii*, hyllekjuke *Phellinus viticola*, barvedbroddsopp *Hymenochaete fuliginosa*, blek gullnettsopp *Leucogyrophana romellii*, rødvedbarksopp *Phanerochaete sanguinea*, *Phlebiella vaga*. Det er ikke kjent andre områder på Langmorkje (og heller ikke i Ottadalen, med unntak av Åsen-Honnsrøve i Skjåk) med et rikere arts mangfold av vedboende sopp på furu).

Ellers i området har tidligere plukkhogster (og også nyere gjennomhogster) ført til brudd i kontinuiteten av død ved. Likevel ligger det ganske mye gamle læger igjen fra tidligere tider, og disse holder utvilsomt mange artsforkomster (dårlig undersøkt). Slike nøkkelementer vil imidlertid i liten grad nydannes siden det er lang tid fram til større mengder stående trær begynner å dø og danne nye læger. Furuskogen i Hindsæterkampen er i en mellomstilling, her er det store mengder læger i tidlige og midlere stadier, og lite gamle læger. Vedsopp mangfoldet på osp kan være interessant i Hindsæterkampen, men dette er ikke undersøkt.

Jordboende sopp

Mykorrhizasopp er (svært) dårlig undersøkt i Langmorkje og Sjodalen, og her ligger det et stort, uoppdaget potensial. I Langmorkje er det både grunnlendt furuskog på rik berggrunn (som minner om kalkfuruskog), og gammel sandfuruskog på baserike løsmasser, og slik furuskog har en rik soppfunga. Selv om soppsesongen var klart på hell, ble det i Veogjelet funnet flere karakterarter for kalkrik furuskog, der et funn av glattstorpigg *Sarcodon leucopus* kanskje var mest overraskende. Arten er ny for Gudbrandsdalen, og det er svært langt til nærmeste kjente forekomst, samtidig som funnet på 950 moh er mye høyere enn det som tidligere er kjent i Norge (nest høyeste funn er 580 moh (Lunner, Oppland) (Larsson et al. 2009)). Gammel sandfuruskog med død ved har også flere særegne arter som (selv om de er mykorrhizasopp) fruktifiserer på undersiden av tynne læger (der det dannes hulrom mot bakken). Taigabrunnpigg *Hydnellum gracilipes* og huldresølvpigg *Phellodon secretus* er to slike som finnes i området. Det er trolig et (meget) rikt arts mangfold av mykorrhizasopp i området, spesielt i solsidefuruskogen i Veogjelet.

Lav

Typisk for Veogjelet er de mange grove furukruggene med mye grove inntørka greiner. Dette utgjør et spesielt substrat som en særpreget skorpelavflora er knyttet til. Dette skorpelavsamfunnet karakteriseres særlig av forskjellige sotbegerlaver *Cyphelium*, der bl.a. furusotbeger er karakteristisk. Arten er sjelden i Norge, men påfallende vanlig i fjellskog i Ottadalen, som har disse kvalitetene. Utenfor Veogjelet er mengden furukrugg langt mindre, og slike arter derfor sjeldne, men de finnes spredt i høyereliggende deler også sørover i området. I deler av furuskogen er det en del hengelav, særlig furuskjegg.

Lauvskogsfeltene i Hindsæterkampen har en underlig blanding av lavararter med størst utbredelse langs kysten, sammen med kontinentale arter. Disse vokser dels på osp og selje, dels på mosedekte, rike bergvegger. De mest ekstreme eksemplene er kystarten sølvnever (på en mosedekket bergvegg - både den grønne og den blågrønne formen), og den kontinentale arten elfenbenslav (på en steinblokk). Ellers finnes bl.a. seterlav, lungenever, skrubbenever, kalkfittlav, grynfilltav, stiftfittlav, grynvrenge, lodnevrenge, glattvrenge, brundogglav, pulverdogglav, leppedogglav, filthinnelav, brun blæreglye og matt brunlav. Lauvtrærne i Veogjelet har en mye fattigere lavflora enn i Hindsæterkampen, med gryntjafs *Evernia mesomorpha* som eneste interessante funn.

Nedre del av Veogjelet er velutviklet bekkekløft med mye bergvegger og steinblokker i glissen, lysåpen, og samtidig fuktig skog, og her inngår et bergveggelement av lav typisk for bekkekløfter, men det synes ikke å være spesielt godt utviklet. De mest interessante artene som ble funnet var langt trolskjegg *Bryoria tenuis* og olivenfittlav *Fuscopannaria mediterranea*, samt den temmelig sjeldne *Bryodina rhyariza*.

Karplanter

Karplantefloraen er relativt rik i deler av området på steder der det er rike bergarter og tynt jordsmonn slik at vegetasjonen har god kontakt med berget. Særlig i sørskråningen (solsida) av Veogjelet (kanskje særlig på olivinfeltet) er dette tydelig, der det finnes både mange basekrevende rikmyrs-, våtsig- og fjellararter i fuktige partier, og en potensielt rik flora av mer varmekjære og tørketolerante arter i tørre solvarme bergskrenter (bl.a. med dvergmisspel). I bunnen av Veogjelet er det rike bergskrenter der det ble påvist en god del basekrevende fjellplanter. Det er trolig et ganske stort potensial for mer interessant av karplanter i selve Veogjelet, spesielt mht fjellplanter (kanskje også av sjeldne arter). Dette må undersøkes sommerstid. Også i Hindsæterkampen er karplantefloraen rik, med bl.a. mange eldre funn av mer eller mindre sjeldne og basekrevende fjellplanter (alperublom, snørublom, skredrublom, grannarve, blindurt, skåresildre, etc) (Artskart 2009). Den tørre furuskogen har forekomster av mogop flere steder.

Andre artsgrupper

Er dårlig undersøkt. Det kan være et visst potensial for bergveggsmoser i bekkekløfta. For øvrig ble det observert ferske spor etter oter i Veo i desember 2008 (Artskart 2009).

Tabell: Artsfunn i Veogjelet-Hindsæterkampen. Kolonnen **Totalt antall av art** summerer opp antall funn innenfor området. 0 betyr at artsfunnet ikke er tallfestet, men begreper som mye, en del, sparsomt, spredt o.l. er brukt. Det store tallet i kolonnen **Funnet i kjerneområde** henviser til hvilke kjerneområder arten er funnet. Det lille tallet angir hvor mange funn som er gjort i hvert kjerneområde. 0 betyr tekstlig kvantifisering. Små tall uten kjerneområdenummer angir funn utenfor kjerneområder.

Gruppe	Vitenskapelig navn	Norsk navn	Rødliste-status	Totalt antall av art	Funnet i kjerneområde (nr)
Nellikfamilien	Minuartia stricta	Grannarve		1	2 ₁
	Silene wahlbergella	Blindurt		1	2 ₁
Soleiefamilien	Pulsatilla vernalis	Mogop		4	1 ₄
Korsblomstfamilien	Draba fladnizensis	Alperublom		1	2 ₁
	Draba glabella	Skredrublom		1	2 ₁
	Draba nivalis	Snørublom		1	2 ₁
Orkidéfamilien	Gymnadenia conopsea	Brudespore	NT	3	₁ 1 ₁ 2 ₁
Sildrefamilien	Saxifraga adscendens	Skåresildre		1	2 ₁
Nøkleblomfamilien	Primula scandinavica	Fjellnøkleblom	NT	1	₁
Søterofamilien	Gentianella campestris	Bakkesøte (vanlig)	NT	1	2 ₁
Busk- og bladlav	Bryoria tenuis	Langt trollskjegg	VU	1	1 ₁
	Cladonia imbricaria	Grusbrunbeger		1	1 ₁
	Cladonia parasitica	Furuskjell	NT	2	1 ₂
	Collema nigrescens	Brun blæreglye		4	2 ₄
	Evernia mesomorpha	Gryntjafs	NT	1	1 ₁
	Fuscopannaria mediterranea	Olivenfittlav	VU	2	1 ₂
	Heterodermia speciosa	Elfenbenslav	EN	1	2 ₁
	Hypogymnia austerodes	Seterlav		4	1 ₃ 2 ₁
	Hypogymnia vittata	Randkvistlav		5	1 ₅
	Leptogium saturninum	Filthinnelav		2	2 ₂
	Lobaria amplissima	Sølvnever		1	2 ₁
	Lobaria pulmonaria	Lungenever		3	2 ₃
	Lobaria scrobiculata	Skrubbennever		9	1 ₆ 2 ₃
	Pannaria conoplea	Grynfittlav		3	2 ₃
	Parmeliella triptophylla	Stiffittlav		1	2 ₁
	Peltigera collina	Kystårenever		2	1 ₂
	Physconia detersa	Brundogglav	NT	4	2 ₄
Skorpelav	Bryodina rhyariza			1	1 ₁
	Buellia arborea			12	1 ₁₀ 2 ₂
	Calicium denigratum	Blanknål		1	1 ₁
	Cyphelium pinicola	Furusotbeger	NT	8	₁ 1 ₇
	Cyphelium tigillare	Vanlig sotbeger		1	1 ₁
	Hypocenomyce xanthococca			2	1 ₂
	Lecanora hypoptella			1	1 ₁
	Pyrrhospora elabens			15	1 ₁₅
Sopp markboende	Albatrellus subrubescens	Furufåresopp	NT	4	1 ₄
	Hydnellum gracilipes			1	1 ₁
	Phellodon secretus			1	1 ₁
	Sarcodon leucopus	Glatt storpigg	NT	1	1 ₁
	Sarcodon scabrosus	Besk storpigg	VU	1	1 ₁
Sopp vedboende	Antrodia albobrunnea	Brun hvitkjuke	NT	7	1 ₇
	Antrodia infirma			1	1 ₁
	Byssocorticium terrestre		NT	1	1 ₁

Gruppe	Vitenskapelig navn	Norsk navn	Rødliste-status	Totalt antall av art	Funnet i kjerneområde (nr)
	Chaetoderma luna	Furuplett	NT	15	1 ₁₅
	Gloeophyllum protractum	Langkjuke	VU	2	1 ₂
	Odonticum romellii	Taigapiggsinn	NT	4	1 ₄
	Oligoporus hibernicus		NT	1	1 ₁
	Oligoporus lateritius		VU	3	1 ₃
	Phlebia cornea	Hornskinn	NT	2	1 ₂
	Phlebiella christiansenii			1	1 ₁
	Serpula himantoides	Tømmernettsopp		1	1

Avgrensning og arrondering

Området har form som en trekant på ca 4x3x3 km, og fanger opp det meste av skogen naturlig avgrenset av den skarpe åsryggen til Hindsæterkampen (samt kraftlinje og hyttebebyggelse ved Hindsæter) i sørvest, skoggrensa i vest og nord, og riksvei 51 i nordøst og langs sørøstkanten. Arronderingen må sies å være god (storparten av landskapsrommet i "trekanten" fanges opp).

Haugan (2006) har avgrenset Veogjelet og Hindsæterkampen som to atskilte lokaliteter. Han diskuterer imidlertid også muligheten for å binde sammen de to. Hver for seg er de relativt små i areal, og med bare middels god arrondering. Selv om mye av den mellomliggende skogen er sterkt preget av skogbruksaktiviteter er det hovedsakelig godt sluttet, sjiktet skog velegnet som restaureringsareal, det er mye død ved (som utvilsomt holder mange naturskogsarter), og det er snakk om sandfurskog (som er sterkt underrepresentert i skogvernet). Selv om naturverdiene er klart konsentrert til de to kjerneområdene, er det betydelige positive effekter av å få til et større, sammenhengende og velarrondert område. I en slik sammenheng fungerer de to verdifulle kjernene som spredningssentra for arter, som har gode muligheter til å spre seg utover i resten av området etter hvert som skogen utvikler større grad av naturskogspreg. Det vil derfor være en (vesentlig) styrking av områdets samlede naturverdier å inkludere storparten av de mellomliggende arealene.

Viktig da er å få med mye av høydesoneringen, særlig slik at den mest produktive skogen på lavere nivåer blir med. Bortsett fra dette aspektet er det noe av en skjønnsak hvor grensa settes. Nå er det valgt en pragmatisk løsning der grensa er satt langs kjerreveien. En sone i nedre del av sørøstkanten er holdt utenfor, siden det særlig i søndre del er stor grad av nyere påvirkning (inkludert et større ungskogsfelt ved Skobekken) og marginale naturverdier. Arronderingsmessig ville det vært best også å ta med dette, men det er mye "restaureringsskog" inkludert allerede, og siden denne sonen ikke tilfører nye skogtyper eller spesielle kvaliteter vurderes det som mest fornuftig å ha en buffersone mot riksveien. Eventuelt kunne en valgt å ta med arealet i nordre del (dvs trekke grensa ned til riksveien nedenfor kjerreveien) for å øke arealet ytterligere.

En kan også velge en strengere grensesetting, der Veogjelet og Hindsæterkampen ikke bindes sammen. Imidlertid vurderes dette som en dårligere løsning naturfaglig sett, siden man her har muligheten til å få til et sammenhengende furuskogsområde med brukbart areal, der de to verdifulle kjernene fungerer som spredningssentra, og det mellomliggende arealet er velegnet restaureringsskog.

Andre inngrep

Utover de nevnte skogbruksinngrepene er det nesten ikke nyere inngrep i området. Det eneste som finnes innenfor grensene til området er gamleveien som krysser Veo litt ovenfor riksveien. Her er det også ei nyere trebru og en liten gapahuk. Ellers danner nyere tekniske inngrep grense både i sør (enkel kraftlinje), øst (enkel hestevei/kjerrevei), og nordøst (riksvei 51 og dels veien til Veolie).

Imidlertid er Veo regulert, vann overføres gjennom tunnel til Smådalen (som drenerer videre til Tesse) fra et inntak ved Storkroken oppe i Veodalen, et stykke nedenfor nasjonalparkgrensa. Elva har derfor redusert vannføring gjennom Veogjelet, noe som antakelig har en viss effekt på fuktighetsforholdene i kløfta.

Vurdering og verdisetting

Selv om Veogjelet - Hindsæterkampen ikke er et spesielt stort område, er variasjonsbredden stor. Både mht topografi, høydespenn, treslagsfordeling og vegetasjonstyper spenner området over en stor del av naturvariasjonen som finnes under skoggrensa i Sjudalen. Her finnes i velutviklet form både urskogsnær furuskog med høy kontinuitet i død ved, gammel kraggfurskog med grove tørrgreiner (som er så typisk for Sjudalen), kalkfurskog, baserik sandfurskog, rike lauvskjeksjoner, og (i mindre grad) bekkeløft. De fleste av de aktuelle skogtypene finnes i verdifull og velutviklet form flere andre steder i Sjudalen, men ikke "pakket sammen" innen samme område som her. Fordi disse naturtypene i tillegg har store naturverdier er området derfor kanskje det beste "typeområdet" for distriktet. En viktig forutsetning for områdets egnethet som typeområde er at grensene strekkes så langt nedover mot riksvei 51 som praktisk mulig.

Isolert sett er de største naturverdiene knyttet til furuskogen i Veogjelet. Særlig er det grunn til å framheve at skogen er uvanlig lite påvirket, med mye død ved og høy kontinuitet i død ved, og stedvis med urskogspreg. Selv om det er ganske mye gammel furuskog i Sjudalen, er skog med høy kontinuitet i død ved sjeldent. Kanskje har Veogjelet den minst påvirkete furuskogen i distriktet.

I tillegg er skogen i Veogjelet rik. Med rik berggrunn er det her mer eller mindre velutviklede utforminger av fuktig "lågurtbærlyng"-furskog, baserik sandfurskog, og kalkfurskog, med diffuse overganger mellom disse. Siden berggrunnen er olivin, kan det være like riktig å kalle dette olivinfurskog, noe som i så fall gjør dette til det (trolig) eneste dokumenterte olivinfurskogsområdet på Østlandet. Uansett er kalkfurskog sjelden så høyt over havet som her, og forekomst av baserike furskoger så høyt må sies å være et særpreget fenomen for Sjødalen. Olivinfelt er i seg selv sjeldent og spesielt. Mosaikker med fuktige kildeframpring, høgstaudekog, "kildeskog" og "rikmyrs-furskog" gjør at her også finnes rik skog i den fuktige enden av skalaen. Likevel er fuktig rikskog underrepresentert (og finnes i praksis kun i Veogjelet), og spennvidden i slike skogtyper er bedre utviklet i andre områder i Sjødalen.

Det er også store kvaliteter knyttet til rik lauvskog (med et spesielt og sjeldent høyt mangfold av lavararter til å være nordbo-real skog i kontinentalt distrikt), og kraggfurskog. Sistnevnte finnes likevel bedre utviklet i andre områder (for eksempel ved Birisjøen). Det samme gjelder bekkekløft. Veogjelet er ganske velutviklet topografisk, med mye bergvegger og god variasjonsbredde, men det særegne artsmangfoldet knyttet til naturtypen er ikke særlig godt utviklet.

Mye av skogen utenfor kjerneområdene er av mer eller mindre ordinær art, med moderate kvaliteter, og sterkt påvirket av tidligere plukk- og gjennomhogster. En del areal er også påvirket av nyere skogsdrift i form av gjennomhogst der det meste av gamle, grove trær er tatt ut. Det er likevel også her lommer med gammel skog, temmelig mye død ved (i form av restelementer som fortsatt har funksjon som habitat for spesialiserte arter), og det er i tillegg snakk om relativt stort areal med eldre sandfurskog. Dessuten er restaureringspotensialet godt.

Området oppfyller i stor grad viktige mangler ved skogvernet (jf Framstad et al. 2002, 2003). Av generelle kriterier oppfylles (1) urskog/skog under naturlig dynamikk, (2) rike skogtyper, og (3) rødlistearter godt. Flere prioriterte skogtyper er i større eller mindre grad representert, der følgende oppfylles mer eller mindre godt: (1) urskognær furskog, (2) kalkskog, (3) sandfurskog og (4) boreal lauvskog, mens (5) bekkekløft oppfylles i moderat grad.

Veogjelet - Hindsæterkampen har store naturverdier. Området innehar omtrent hele spennvidden av skogtyper i Sjødals-distriktet. Her finnes i velutviklet grad gammel naturskog med mye død ved og høy kontinuitet, kraggfurskog, lauvskog med osp og selje, ulike tørre og fuktige rike skogtyper (kalkfurskog, sandfurskog, lågurtfurskog, "kildeskog", høgstaudekog, etc), og i mindre grad bekkekløft. Det er særlig grunn til å framheve kombinasjonen av gammel furu-naturskog (inkludert urskognære partier) og kalkfurskog-sandfurskog, noe som er meget sjeldent. Artsmangfoldet er også variert og meget rikt (både vedboende sopp, jordboende sopp, furskogslav, lauvskogs- og bergveggslav, og karplanter).

Veogjelet - Hindsæterkampen vurderes som nasjonalt verneverdig (***).

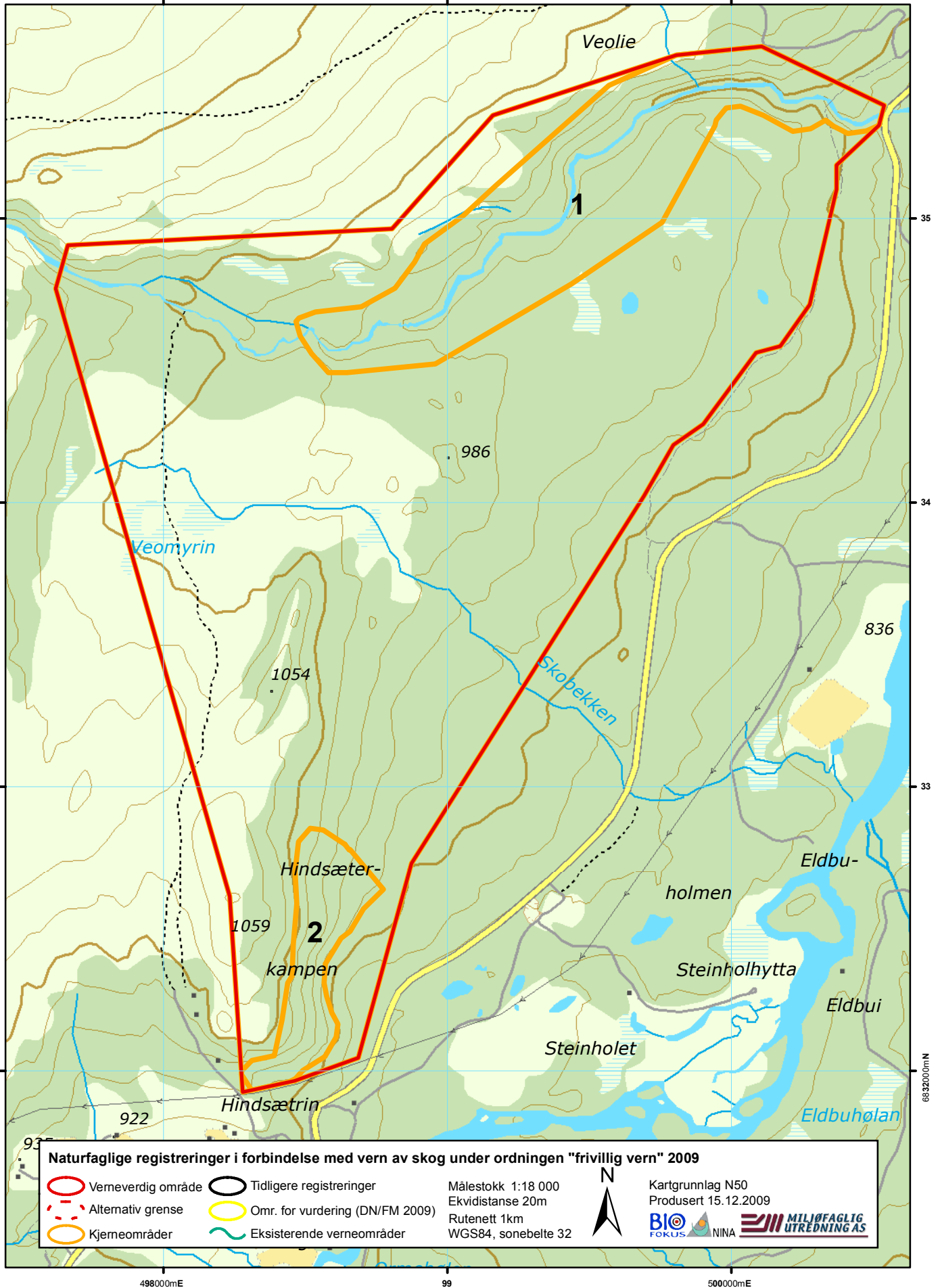
Tabell: Kriterier og verdisetting for kjerneområder og totalt for Veogjelet-Hindsæterkampen. Ingen stjerner (0) betyr at verdien for kriteriet er fraværende/ ubetydelig. Strek (-) betyr ikke relevant. Se ellers kriterier for for verdisetting i metodekapittelet.

Kjerneområde	Urørthet	Dødvedmengde	Dødvedkont.	Gamle bartrær	Gamle løvtrær	Gamle edelløvtrær	Tre-slagsfordeling	Variasjon	Tre-slagsvariasjon	Vegeta.-variasjon	Rikhet	Arter	Størrelse	Ar-rondering	Samlet verdi
1 Veogjelet	***	***	***	***	*	—	*	***	—	—	***	***	-	—	***
2 Hindsæterkampen	***	***	*	**	**	—	**	**	—	—	**	***	-	—	***
Totalt for Veogjelet-Hindsæterkampen	**	***	***	**	**	—	**		***	***	**	***	**	***	***

Referanser

- Artskart 2009. Artsdatabanken & GBIF Norge, internett. <http://artskart.artsdatabanken.no/>
- Framstad, E., Økland, B., Bendiksen, E., Bakkestuen, V., Blom, H. & Branderud, T. E. 2003. Liste over prioriterte mangler ved skogvernet. - NINA oppdragsmelding 769. 9pp.
- Framstad, E., Økland, B., Bendiksen, E., Bakkestuen, V., Blom, H. og Brandrud, T.E., 2002. Evaluering av skogvernet i Norge. Fagrapport 54, NINA. 146 s.
- Haugan, R. 2006. Naturfaglige registreringer og vurderinger av alternativer i forbindelse med eventuelt "frivillig vern" i Langmorkje Statsalmenning, Vågå kommune, Oppland. Siste Sjanse-rapport 2006-7, 61 sider.
- Heggland, A. (red), Blindheim, T., Gaarder, G., Framstad, E., Abel, K., Bendiksen, E., Brandrud, T.E., Hofton, T.H., Reiso, S., Svalastog, D. & Sverdrup-Thygeson, A. 2005. Naturfaglige registreringer i forbindelse med vern av skog på Statskog SFs eiendommer, del 1 (2004). Årsrapport for registreringer utført i 2004. - NINA Rapport 44. 210 s inkl. vedlegg.
- Larsson, K.-H., Bendiksen, K. & Molia, A. 2009. The Norwegian Mycological Database (NMD). Natural History Museum, University of Oslo [Presentert på internett ved Einar Timdal]. Hentet fra databasen ved: <http://www.nhm.uio.no/botanisk/sopp/>
- Moen, A., 1998. Nasjonalatlas for Norge: Vegetasjon. Statens kartverk, Hønefoss, 199 s.
- Naturbase 2009. Direktoratet for Naturforvaltning. http://dnweb12.dirnat.no/nbinnsyn/NB3_viewer.asp
- NGU 2006a. Berggrunnen i Norge N250: www.ngu.no/kart/bg250/

Bilder fra området Veogjelet-Hindsæterkampen

Veogjelet sett nedenfra, med gammel furuskog i solsida og bjørkedominert skog på skyggesida. Foto: Tom Hellik Hofton

Deler av furuskogen i Veogjelet er usedvanlig lite påvirket, stedvis urskogsner, med store mengder død ved i alle nedbrytningsstadier. Foto: Tom Hellik Hofton

*Huldresølvpigge *Phellodon secretus* er en sjelden sopp knyttet til gammel, baserik sandfurskog. Foto: Tom Hellik Hofton*

Store deler av arealet mellom kjerneområdene er middelaldrende til halvgammel furuskog, men med utpreget god aldersspredning, og med visse kvaliteter fordi det er sandfurskog. Foto: Tom Hellik Hofton